

Nagyváradai Estilap

Szerkesztőség:
Károly herceg-utca 6. sz.

Szerkesztésért felelős:
MARTON MANÓ
főszerkesztő

X. évfolyam
33. szám

Kiadóhivatal:
HEGEDŰS HIRLAPIRODA
Bul. Reg. Ferdinand

Oradea—Nagyvárad
Szombat, 1928. február 11.

A félmilliárdos gyógyszerüzlet rejtelmei

Egy bukaresti lap fantasztikus jóslata a vizsgáló-bizottság munkájáról

— Bukaresti tud. távirata —

A jólismert félmilliárd lejes németországi műszer és gyógyáru rendelés ügyében tegnap délután 3 órakor kezdte a vizsgálatot a bizottság, amelyet a kamara ebből a célból küldött ki. Az ügyre vonatkozó összes iratokat átvitték a közegészségügyi minisztériumból a kamarába, ahol Saveanu elnök személyesen vette át. A dosszié, amely a Lupas volt Averescu-párti közegészségügyi miniszter idején megkísérelt hatalmas üzlet minden csipját-binját megvilágítani hivatott,

nem kevesebb, mint 341 iratból áll.

Az iratok között van a közegészségügyi minisztérium kü-

lönöző ügyosztályfőnökeinek minden referátuma, a technikai bizottságok minden jegyzőkönyve és a minisztériumnak a német gyógyszergyárakkal ebben az ügyben folytatott egész levelezése. Legfontosabb irat természetesen a szerződés, amelynek

szövege meglepetésszámba fog menni.

Már tegnap délután meg kellett volna, hogy tartsák az első ülést. Még is kezdték az ülés jegyzőkönyvének megszerkesztését, amikor megállapították, hogy a bizottság egyes tagjai — akik különben a kamara folyosóján egytől-egyig láthatók voltak —

hiányzanak.

Ezért az ülést elhalasztották.

Az Adeverul ezzel kapcsolatban úgy értesül, hogy a vizsgálat egész különös lefolyású lesz. A jelenlegi bizottság állítólag arra a konklúzióra fog jutni, hogy

a parlamenti vizsgálat ebben az ügyben helyénvaló.

Ilyen értelmű jelentést terjeszt azután a bizottság a kamara elé. Ekkor a kamara minden párt képviselőjéből egy bizottságot állít össze, hogy ez beható vizsgálatot folytasson. Az Adeverul már előre tudni véli, hogy

ez a második bizottság arra a következtetésre fog jutni, hogy bírói beavatkozásnak nincs helye.

Természetes, hogy a bukaresti lapnak ezzel a hírével szemben a legnagyobb óvatosságra van szükség.

bizását a királynak visszaadta Javaslotta, hogy

Davidovicsot bizza meg a kormányalakítással,

akit a király azonnal magához is hivatott.

A késő esti órákban Radics nyilatkozatot adott le a sajtónak, amelyben kijelentette, hogy

az a hír, mintha ő megbízását visszaadta volna, teljesen alaptalan.

Az audiencián ő a királynak csupán az eddigi tárgyalások eredményéről számolt be és

folytatja ezután is kormányalakító kísérleteit.

Hivatalosan megcafolják azt a hírt is, amely szerint a király Davidovicsot magához hivatva volna.

D'Annunzio súlyos beteg

— Az Estilap eredeti távirata —

Rómából jelentik: Gardonei hírek szerint Gabriele D'Annunzio, a világhírű olasz költő súlyosan megbetegedett Laza annyira emelkedett, hogy állapotja válságos. Az egész olasz nemzet féltő figyelemmel kíséri legnagyobb poétájának súlyos küzdelmeit, azonban, az orvosok véleménye szerint, felépüléséhez már kevés a remény.

Hány ember él Kínában?

— Az Estilap eredeti távirata —

Párisból jelentik: Most volt Kínában a népszámlálás, amelynek eredménye a következő:

436 millió kínai,
200.000 japán,
35.000 orosz,
15.000 angol,
12.000 amerikai.

Látnivaló tehát, hogy közel ötfélszáz millió kínaival (ami több, mint egész Európa lakossága), negyedmillió külföldi áll szemben.

Váradai árfolyamok

Pengő	28.70
Csehszlovákia	4.86
Dollár	164.—
Dinár	2.90
Schilling	23.10
Márka	39.20
Francia frank	6.50
Svájci frank	31.55
Lira	8.70
Angol font	798.—

Politikai zűrzavar Jugoszláviában

RADICSNAK MÉG EDDIG NEM SIKERÜLT A KORMANYALAKITÁS — DE AZÉRT TOVABB PRÓBÁLKOZIK

— Az Estilap eredeti távirata —

Radics kormányát támogatásuk.

Általános nézet az, hogy Radics kísérletezései

sikertelenek maradnak

és kénytelen lesz megbízását a királynak visszaadni.

Beavatott körök véleménye szerint Radics után Davidovics kap megbízást, aki inkább számíthat a

Pasics-párt támogatására, mint a horvát parasztvezér.

Más forrásból jövő jelentések szerint Radics tárgyalásai

teljesen eredménytelenek maradtak,

mert a radikálisok Vukicsevics helyett más egyént nem akartak megnevezni miniszterelnökkül. — Ezért tegnap délután Radics meg-

Kétszáznegyven millió lej jut az idén Romániának háborus jóvátétel címén

— Az Estilap eredeti távirata —

Párisból jelentik: A jóvátételei főbiztos berlini hivatala most tette közzé a táblázatot azokról az összegekről, és rendelkezésére álló anyagokról, a melyeket 1928-ban, tehát a Dawes-terv alkalmazásának negyedik évében Németország a

győztes hatalmának juttatni fog. E kimutatás szerint Románia 1928-ban 6.104.767 aranymárka (körülbelül 240 millió lej) értékű jóvátétel összegét, illetve anyagi szolgáltatást kap.

elvileg hajlandók a koncentrációs kormányt támogatni. Ennek megvalósítását azonban olyan feltételekhez kötik, amelyek a kabinet alakítását megnehezítik. Vukicsevics, a radikális párt megbízása alapján csak olyan megoldásba megy bele, amely a vezető szerepet a radikálisoknak hagyja. Radics reméli, hogy össze fog tudni hozni egy többséget a demokratákkal, muzulmánokkal és a Pasics-pártiakkal. A szerb politika ismerői azonban ezt valószínűtlennek tartják, mert lehetetlennek látják, hogy a demokraták és a Pasics-pártiak

FEBRUÁR

22

a világhírű

Drezdai

VONÓS-

négyes

koncert

A szezon legnagyobb művészese-
ményea Film-
palaceban

este 9 és fél órákor

Helyárak: 100, 80, 60, 50
és 40 lei

Jegyek

a Hegedűs Hirlapirodában

A váradi lakáshivatal
főnökét is kilakoltatják

A Cudalbu-törvény következményei

A Cudalbu-féle lakástörvény következményei, összes bajaikkal egyre fenyegetőbb módon közelednek a megvalósulás stádiuma felé. Ezer, meg ezer váradi család él a legnagyobb bizonytalanság között. Senki sem tudja, mi lesz. Senki sem tudja biztosan, hogy a liberális kormány az utolsó percben nem fogja-e megsemmisíteni ezt a könyörület nem ismerő törvényt. Mindenki reménykedik, bizik valami enyhítésben, mert a törvény életbeléptetésének konzekvenciái egyenesen kiszámíthatatlanok. Egyelőre azonban a helyzet, sajnós az, hogy a váradi törvényszék előtt a háziurak, élve a Cudalbu törvényben biztosított jogokkal, tömegesen indították meg a kilakoltatási eljárást lakóik ellen május elsejére.

Persze Nagyvárad városa, mint többszörös háziur, szintén felhasználja a kínálózó alkalmat és bármennyire is komikusan hangzik:

a kilakoltatás veszedelme fenyegeti többek között a lakáshivatal főnökét, Raica Jánost is.

Első pillanatban magunk sem akartuk elhinni a kissé fantasztikusnak látszó hírt, de utána járva a dolognak, illetékes helyeken mindenütt megerősítétek értesülésünket.

Raica Jánosnak egyszobás konyhás lakása van a Csesztivó-épületben. A város itt is, épügy, mint az Apolló-épületben, minden nem köztisztviselő lakójának felmondott május 1-re. Hogy a lakáshivatal szegény főnöke ennek ellenére miért került ebbe a kategóriába, erre vonatkozóan a kö-

vetkezőket sikerült megtudnunk:

— A Raica-féle lakást, — mondotta informátorunk — a város még november elsejére fölmondotta. Akkor csupán nagy közbenjárás után egyeztek bele abba, hogy Raica május 1-ig a lakásban maradhasson. Ugyancsak felmondotta a város az ugyanebben az épületben levő Wesselényi-féle lakást is. Wesselényiné a szegényiroda vezetője és ezen a címen egyszoba-konyhás lakást kapott a Csesztivóban.

— A Raica- és a Wesselényi-féle lakásokra a városnak föltétlen szüksége van, — fejezte be nyilatkozatát informátorunk — és ezért a kilakoltatási eljárást meg kellett indítanunk. Mindezek ellenére a magunk részéről komikusnak tartjuk, hogy a város azon a címen, hogy két kislakásra szüksége van, nem kíméli a saját embe-
reit sem, íőleg akkor, amikor az egyik történetesen a lakáshivatal vezetője.

Raica különben, értesülésünk szerint, már bele is törődött a megváltoztathatatlanba és álltólalag, — amennyiben megfelelő lakáshoz nem fog tudni hozzájutni, ami könnyen előfordulhat, — akkor családjával együtt beköltözik a hivatali helyiségebe.

Műtánc az Apollóban

Vasárnap délelőtt 11 órákor

A nyomorultak

I. és II. része
egyszerre!

Mozgósínházak műsora

Apolló-Filmszínház

Ma, pénteken 5, 7 és 9 órákor
A hegyek királyaHarry
LiedtkeLehár legszebb operettje
Megelőzőleg egy kitűnő
Huszár Puli burleskJön Henny Porten legszebb leg-
mulatságosabb filmje

A Dél rózsója

Filmpalace
Sas-palotaMa pontosan 5, 7 és 9 órákor
kettős premierArtatlan
vagyok!Dráma 8 felvonásban
A főszerepben Henny Porten
Ezenkívül

Válóperes hölgy

Vígjáték 7 felvonásban
A főszerepben: Vivian GibsonJön CARMEN Jön
Bizet operája Raquel Mellerrel

SZÍNHÁZ

HETI MŰSOR:

Szombat délután 4 órákor: Me-
sék az irógépről.
Szombat este: Román előadás.
Vasárnap délután 3 órákor:
Csattan a csók.

Vasárnap délután 6 órákor:
Templom egere.
Vasárnap este fél 9 órákor:
Mersze-e Mary, operett újdonság.
Bemutató.

— Ma este Marica grófnő, Kon-
dor Ibolyával a címszerepben. B
bérletben lesz műsoron ma este a
Marica grófnő énekes és táncos
operett.

— Mésék az irógépről, mérsé-
kelt helyárrakkal. Szombat dél-
után 4 órákor az idei szezon
egyik legbájosabb operett újdonsá-
ga a Mésék az irógépről lesz
műsoron, mérsékelt helyárrakkal.

— Vasárnap délután két előadás
Mérsékelt helyárrakkal lesz műso-
ron vasárnap délután 3 órákor a
Csattan a csók operett s utána 6
órai kezdettel a Templom egere
című vígjáték kerül előadásra —
ugyancsak mérsékelt helyárrak-
kal.

— Rengeteg énekszám. 32 tánc,
és 40 görli Mersze-e Mary-ban.
Napról-napra lázasabb a készülő-
dés a színháznál a Mersze-e Ma-
ry bemutatójára. Ez a szenzációs
operett revü újdonság valóban az
idei szezon sláger darabja lesz.
Ragyogó kiállítás, amelyet szenzá-
cióssá tesz a most készülő 300 új
ruha, olyan látványt fognak nyul-
tani, hogy a néző kifárad az újabb
meg újabb látványokban. A há-
rom felvonásos operett revüben
két nyüzsmi változás van és a
toaletteknek látványos színskála-
ja vonul fel 10 percenkint. A dar-
bot a legjobb szereposztásban mu-
tatja be a színház, a fő női szere-
pekben Kondor Ibolya, Barna Sá-
zi, Kertész Manci, Székely Klári,
valamennyien parádés, énbacs
szerepekben fogják a legjobb mű-
vésztípusukat bemutatni. A premie-
re, amely vasárnap este lesz, a
darab kiállításának rendkívül
nagy költségei miatt semmiféle
kedvezményes jegy nem érvényes,
éppen ezért jegyét már most min-
denki biztosítsa a pénztárnál, —
mert az érdeklődés óriási.

Heyman-Szinkör

Ma utoljára még
5, 7 és 9 1/2 órákorJeruzsálem
v. A föld szavaI—II. rész együtt
Conrad Veidt

Kedvezményes jegyek érvényesek

Holnaptól kezdődőleg az év
legragyogóbb filmje

A halál táncosai

Boranyu Jolan felléptével

MIVOLT MA ÖTVEN ÉVE

1878. február 10.

Hát ez mi? — riad fel a sajtó. Berlinből ugyanis az a távirat repül a világba, hogy az angol kormány, skót és ír csapatokat koncentrálnak Nagybritánia déli részében. A hadügyminiszter rendeletére 3600 mázsa löport szállítottak Angolország déli kikötőjébe, ahol hajóra fogják rakni. Az egész világot levegőbe akarják röpteni? — jajdul fel a békeszerető kedves öreg laptárs, — az egész világot 3600 mázsa municióval! — Bizony a méretek azóta megváltoztak.

Az orosz hivatalos lap a prelimináris béke pontozatokat közli. Eszerint többek közt Bulgária autonóm fejedelemséggé emeltetik nemzeti keresztény kormányval. Bosznia és Hercegovina autonóm kormányzatot kap. A parta hadikárpótlást fizet Oroszországnak. Megegyezés, hogy Oroszország jogai és érdekei a Bosporusban és a Dardanellákban megvédessenek.

A nagyváradi káptalanhoz ma római lapok érkeztek, melyek a IX. Pius pápa halálának részleteit érdekesen közlik. A Szentatya halála előtt megáldotta a bibornok kollegiumot, azután azt suttogta: — ó ég, ahova vágytam, s amelyet szerettem, fogadj be engem! Kissé elszenderült, majd a bibornokokhoz fordult: — Mindent megtettem az egyházért és szentszékekért. Istenem, te tudod, hogy igazat mondom, neked ajánlom... A mondatot nem fejezhette be: meghalt. A holttestet bebalzsomozták.

Olsay Ferenc, a nagyváradi káptalan mérnöke, a városi közelet szereplő embere meghalt.

A Biharmegyei Takarékpénztár közölte zárómérlegét. Ebből kitűnik, hogy a részvénytőke 60.000 frt., a tartalék-tőke 11.000 frt., betétek pedig 598.128 frt. Tiszta nyereség 18.335 frt. 71 krajcár.

Egy pesti német lap közli M. K. zürichi divatúru kereskedő következő izléses reklamáját: „Az élet terhemre van, ennél fogva nemsokára kivégzem magam. Jól jár tehát, aki nálam vásárol, mert áruimat rendkívül olcsón árusítom.”

A váradi mézárosok a túl magas városi adók leszállítását követelik

A nagyváradi mézárosok körében erős mozgalom indult meg a túl magas városi illetékek leszállítása érdekében. — Memorandumban fordultak a városhoz, amelyben kifejtették sérelmeiket:

— A viszonyokkal számolva, — írják a memorandumban — a város nemhogy csökkentette volna, de mindig egyre erősebben emeli a terheket. Egy miniszteri rendelet alapján az elközbzásra szánt jószágok díját 40 lejben állapították meg darabonként. Ez még ugyan elviselhető volna, viszont a vásártéren, (bár már az ország valamennyi városában eltörölték) itt Váradon, a pakus átírása után még mindig 110 lejt szednek. Ezt már nem győzik. Ehhez az összeghez, ha még

hozzáveszik a marha darabonkénti 185 lejes vágóhídi vágási díját, több, mint 300 lej illetéket kell fizetniük egy-egy marha után.

A mézárosok véleménye szerint a pakus utáni átírási díjat minden további nélkül törölni kellene. A város másképpen kárpótolhatná magát, gondoskodhatna más bevételi forrásról. Javaslatuk szerint

a helypénz felemelésével

a kérdést igen könnyen meg lehetne oldani és ilyenformán nem csak több bevételhez jutna hozzá a város, de ráadásul könnyitene a mézárosok súlyos terhein is.

A memorandummal az állandó választmány fog foglalkozni.

A Horváth-féle zálogház betörésének egyik tettesét többen felismerték Szilágysomlyón

Jelentette annakidején az Estilap, hogy a Horváth-féle zálogház eilen elkövetett, de utolsó pillanatban meggyúsult betörés egyik tettesét, Sturga Mátyas nemzetközi betörőt még ott, a helyszínen sikerült elfogni. Két társa azonban nyomtalanul eltűnt. Sturgát és társait a Szilágysomlyói Takarékpénztárban elkövetett kasszafurással is gyanúsították és a pénzintézet egyik tisztviselője a szembesítés során felismerte az elfogott Sturgán a bankból elvitt kabátját. Az államrendőrség intéz-

kedésére Sturga Mátyást, aki per sze, körömszakadtáig tagad, átvittek Szilágysomlyóra, hátha akad valaki, aki felismeri. Ma reggel érkeztek vissza a detektívek Sturgával, akit a szilágysági kis városkában

többen felismerték és ugyancsak pontos személyleírást tudtak egyesek adni Sturga szokásban lévő két társáról.

Sturgát, aki mindezek ellenére ártatlanságát hangoztatja, ma délután átkísérték az ügyészség fogházába.

Váradi gyári munkások összetűzése

A Carmen-cipőgyárból ma reggel segítségért telefonáltak be a rendőrségre, mert a gyár előtt a sztrájkoló és dolgozó munkások között kisebb összetűzés keletkezett. Az előzményeket ebben a pillanatban nem lehet pontosan tudni, a tényállás azonban úgy látszik az, hogy mintegy 15—20 főből álló sztrájkoló kora reggel szemben találta magát a munkába igyekvő munkásokkal. Amint

ilyenkor elkerülhetetlen, szökváltás keletkezett, sőt állítólag néhány pofon is lecsattant.

A rendőrségről Osoriban komiszár egy szakasz rendőr élén, azonnal a helyszínen termett és elejét vette minden tüntetésnek.

Néhány munkást letartóztattak s bevitték a központi rendőrségre, ahol kihallgatásukat azonnal megkezdték. A tényállás kiderítése után az inci-

dens előidézői ellen valószínűleg eljárást indítanak és a hadbírósnak adják át őket.

Ezren és ezren
maradtak jegy nélkül a
Doni Kozákok
hangversenyén.
Közkívánatra **szombat este**
e hó 11-én
holnap este

a koncertet teljesen új műsorral megismétlik Ugyancsak a Film-palaceban. Jegyek a Musicában. Ezen koncertre kedvezményes diákjegyek lesznek kiadva.

HAMIS MUNKÁCSY-KÉPET ADOTT EL EGY BÉCSI KERESKEDŐ

— Az Estilap eredeti távirata —

Budapestről jelentik: Miklós Gyula dr. részvénytársasági igazgató 1920-ban Silbermann-Elkan bécsi képkereskedőtől 90.000 koronáért egy festményt vásárolt, amelyről a kereskedő azt állította, hogy Munkácsy Mihálynak a műve. 1925-ben kiderült, hogy a kép hamisítvány. Ekkor Miklós dr a vételösszeget Silbermann-Elkántól valorizálva visszakövetelte, amit a kereskedő nem volt hajlandó teljesíteni. Pörre került a bíróság. Az ítélet Silbermann-Elkánt, a valorizált vételár visszafizetésére, Miklós drt pedig a kép visszaadására kötelezte.

Elysee-palota jelenti

Ma, pénteken este
fél 10 órakor

nyilvános
bemutató előadásban

Orlow

Főszerepben:
Vivian Gibson
Hans Junkerman
Petrovich Svetislav

Eredeti ének- és táncbetétekkel

Stolcz Aranka és Zoltan Arthur
táncosok orosz- és kozáktáncot
táncolnak

Mérsékelt emelt
helyárrakkal

Kedvezményes és szabadjegyek
nem érvényesek

Pénztárnyitás délután 3 órakor

A rossz gazdasági viszonyokra való tekintettel

Witrael Gábor

Avram Iancu (Kossuth)-utca 10 sz.
Biharmegyei Takarékkal szemben.

hogy mindenkinek módjában álljon ruházati cikkei olcsón beszerezni, dusan felszerelt raktáramat a legelőnyösebb heti-, vagy havi részletfizetésre árusítom. Különösen felhívom a t. vevőközönség figyelmét női és férfi szövetekre, selymek, damasztok, mindennemű vásznaimra, szőnyegek és garnitúrákra. Teljes menyasszonyi kelengyék a legfinomabb minőségig.

Az uri közönség
táncol

Hires bécsi táncos-
párral szombat este
10 órakor az Asto-
ria különtermei-
ben megnyílik

**PALAIS
DE DANS**

Az uri közönség
táncol

A váradai sportoló ifjuság
hall rendez
a nyomor-akció javára

A város minden rétege öszefogott, hogy enyhítsen a tomboló váradai nyomoron s öszefogott a váradai sportoló ifjuság is, hogy hozzájáruljon a Craciun tanácsos és Gerlán János városi jegyző által vezetett nyomorakció sikeréhez.

A sport ifjuság február 19-ére, farsang utolsó napjára tűzte ki táncmuatását a Kereskedelmi Csarnok összes helyiségeiben. A disznökséget dr. E. Gergely polgármesterné vállalta nagy úgyszeretettel. Az előkészítésben részt vesznek Craciun tanácsos és Gerlán János is, valamint a nagyváradai sport-kultúra egyik legagilisabb reprezentánsa Mikló Béla. Nagyszerű műsort állítottak össze, lesz jazz-band, tombola és táncverseny, s ujdonság számba fog menni a női boka és férfi orr-verseny. Természetesen a győztesek szép díjakat kapnak.

**Szemlecek
balettje**

Uferini

és társulatának
3 felvonásos, 35 képből
álló illuzionista revüjében

**Wallerstein
butorok**

retall eladás engros árban

Hogyan küzd Franciaország az elnéptelenedés ellen?

(A Nagyvárad Estilap párisi levelezőjétől.) Az elnéptelenedés, a születés csökkentése egyre súlyosabb problémája lesz Franciaországnak, amely a legkülönbözőbb eszközökkel igyekszik megjutalmazni, illetőleg segíteni a öbbszerezes családokat. Érdekes seregszemlét tartani ezek felett a különböző hivatalos és magán-juttalmak és kedvezmények felett.

Allami segítség. Minden francia család, ha nem köteles általános jövedelmi adót fizetni, a negyedik gyermektől fölfelé legalább 360 frank évi segítséget kap a gyermek 13 éves koráig, (ha inas, tanuló, beteg, vagy nyomorék, 16 éves koráig.) Ha a családfejenként csak a nő, már a második gyermektől kezdve jár ez a segítség, ha pedig a férfi asszony nélkül tartja fenn a családot, a harmadik gyermektől kezdve kapja azt az állami segítséget, amelyet a községi hatóság útján kell kérelmezni.

Születési ajándék. Bizonyos departement-ok minden családnak, bármilyen is vagyoni helyzetük,

100 franktól 1000 frankig terjedő összeget adnak jutalmul, ha a családban gyermek születik.

Ezt az összeget vagy összegben adják a születéskor vagy felett adják a születéskor, felett egy év múlva. A községi hatóságnak előterjesztett kérelemre juthat ehhez bárki.

Életjáradék, halálos munkügyi baleset után. Ha az áldozatnak csak egy gyermeke maradt, évi bérének 15 százalékát kapja járadékul, 25, 35, 40 százalékos a járadék két, három vagy négy gyermek hátramaradása esetén. Ha a gyermekeknek anyjuk sincs, mindegyikük külön-külön 20 százalékos járadékot kap.

Kedvezések a katonai kötelezettségben. Minden gyermek születése a katonai szolgálatra kötelezett apát két évvel regébb korosztályba tolja vissza, mint aminté az apa a születés előtt tartozott. Minden hat gyermekes apa a legutoljára mozgósítható korosztályba jut. Oly családban, ahol öt élő gyermek van, vagy olyanok, akik hősi halált haltak, a legidősebb fiu csak egy évet köteles szolgálni, ezt is elhalaszthatja.

Napi megtérítést kapnak a negy-gyermekes családok szükségközö tagjai. A fiatal házas és a gyermekes özvegy katonák távoli vidékeken nem tartoznak szolgálni. A hadiözvegy nyugdíjuk mellett gyermekeik 13 éves koráig még 500 frankot kapnak gyermekenként, ezenkívül még 240 frank évi megtérítésben is részesülhetnek gyermekenként.

Adókedvezmények. A jövedelmi és kereseti adó kiszabásánál részben az adóköteles alap felemelésével, részben a megállapított kulcs mérséklésével kap kedvezményt a családfele a gyermekek száma szerint.

Ha az öröknyagonak legalább négy gyermeke maradt,

örökösödési adót nem kell fizetni,

ha pedig ennél kevesebb a gyermekek száma, az adókules csökken a gyermekek számához képest.

Ingyenes tanulmányi ellátás, kelengye stb. Családapákól álló hivatalos bizottság ingyenes helyeket juttathat tanintézetek, internátusaiban oly családok gyermekeinek, ahol legalább három gyermek van. Azok a családok, ahol ennél kevesebb számú gyermek van, a legkülönbözőbb szükségleteikben nyerhetnek pénzbeli támogatást.

Tandijak elengedése. 12 és fél százalékéig—25 százalékig terjedően kevesebb a tandíj, ha ugyanannak a családnak több gyermeke tanul valamely állami középiskolában, vagy valamely tanintézetben.

A közhivatalnokok családi pótlékban részesülnek, amely a gyermekek száma szerint fokozatosan emelkedik.

Az első gyermek után 604 frank, a második gyermek után 805 frank.

A közhivatalnok-családapa a nyugdíjazásnál korhatár-kedvezményt és kedvezményes számítókulcsot is kap. Különleges kedvezményt kapnak hasonló körülmények közt a közhivatali betöltő nők is.

Ákinek három gyermeke van,

30 százalékos kedvezményt kap a vasuton, akinek hét gyermeke van, kedvezménye 70 százalékos.

A tengeri hajós vállalatok ugyanily címen 15—20 százalékos uiazási kedvezményeket adnak.

A Cognac—Jay-alapítvány. Évenként 90 díjat osztanak ki ebből. Minden egyes díj 25.000 frank. Pályázhatnak oly szegény francia családok, ahol ugyanazoktól a szülőtől legalább 8—9 élő vagy hősi halált halt gyermek származott.

Ugyanebből az alapból 100, egyenként 10.000 frankos díjat osztanak ki oly családok, ahol legalább öt törvényes gyermek született.

Az Etienne-Lamy-alapítvány két 10.000 frankos díjat oszt ki évenként két népes katolikus parasztcsaládnak.

Magánvállalatok jutalmazó pénztára. Több kereskedelmi, ipari és mezőgazdasági vállalat létesített úgynevezett

jutalmazó pénztárt, amelyből gyermekes alkalmazottainak gyermekenként havi 15—60 frankot fizet,

természetesen munkabéruken felül.

Ezenkívül tömételten egyéb kedvezményre tarthatnak igényt a népes családok. A muzeumok és egyéb látványos belépődíjaitól kezdve a községi illeleteken keresztül a gáz- és villanyfogyasztásban, valamint a családi házak építése és mezei kisbirtokok létesítésére adott kölcsönökben is számtalan kedvezményt és könnyítést nyújt a francia állam és társadalom a gyermekáldással járó családi teher elviseése végett.

A halál táncosa

ezidei legnagyobb sláger

Szövetek, vásznak, sifonok, damasz és kelengycáruk legtöbb minőségben, eredeti guári áron, kedvezményes ilzetési feltételekkel csakis
TEXTIL CENTRALA
guári lerakatban
Bul. Reg. Ferdinand 18.

Női szabók figyelmébe

Le tailleur de Lux

tavaszi száma gazdag tartalommal megérkezett a Hegedüs Hirlapirodába Oradea

Uferini,

Európa leghíresebb
illuzionistája Váradra
érkezik

Uferini és társulata nem közönséges bűvészek, hanem a legmodernebb eszközökkel dolgoznak és valóban olyan mutatványokat produkálnak, amelyek a legblazirtabb néző érdeklődésére is számot tartanak. Uferini társulata hónapokig szerepelt Madrid, London, Róma, Bukarestben és művésze oly magas nivón áll, hogy több ízben meghívást kapott a legelőkelőbb udvari körök szórakoztatására.

Harry Liedtke Apolló mozgó

Férfiszabók figyelmébe

Angol férfi divattapok

1928. évre megérkeztek

New-York Fashion Lei 100.—
The Gentleman Lei 100.—

Kapható

a Hegedüs Hirlapirodában Oradea

Ha kottát keres,

nézze meg először nálunk. Raktárunk nagy áraink a legolcsóbbak. Hegedüs Hirlapiroda zene műosztálya Oradea Nagyvárad

Cigaretta-dal

(Creola-tango a Mersz e Mary revü szenzációs ének- és táncszáma. Kottája kapható a Hegedüs Hirlapiroda zeneműosztályában Oradea—Nagyvárad

Doni kozák-koncert megisméltése új műsorral olcsó helyárrakkal holnap, szombat este 9 1/2 órakor a Filmpalaceban
 Jegyek a Musicában 60—250 Lellig
 Diákjegyek este a pénztárnál 40 lelt

Zürichi nyitás
DUKARESI 319.75

Berlin	124.—
New-York	519.95
Budapest	9085.—
Prága	1541.—
Bécs	7320.—
Páris	2043.25
London.. .. .	2534.—
Milano	2751.50

Harry Liedtke az Apollóban

Legnagyobb, legjobb dícsőségének napjaira emlékeztet az a nagy, meleg siker, ami a nézők kedvencét, az Apolló mozgó slágermájának, a Hegedűk királyának bemutatóján és folytatólagosan tegnap mind előadásán érte.

Harry Liedtke meg is érdemli ezt a nagy elismerést, mert talán sohase volt oly kedves, oly hódítóan friss és elelénk, mint Lehárnak ebben az örökszép operettjében. Mellette ennivaló a kis szubrett szerepében Évi Éva és az elegáns, fess Vivian Gibson.

Az Apolló mozgó Lehár operettjének eredeti zenekíséretével emeli a hatást és látta e filmet Harry Liedtke legjobb filmjévé.

Die Dame februári száma megérkezett, tartalmaz kalapdírat és regénymellékletet. — ára 65 lel. Kapható a Hegedűs úti íróirodában.

A Gojdu Szabad-egyetem hétfői előadását szombaton, folyó 11-én, délután 6 órakor tartja város háza dísztermében. Botos inspektor ur fog beszélni: Conta V. filozófiájáról. Belépti díj nincsen.

UFERINI
Kiemelkedő számai

- Repülő keztük
- A vizzel telt fejű ember
- Kanári az égő villanykörteben
- Szellemek balettja
- Uferini meghabonázott állatkertje
- Egy élő ember átfurása
- Az életre kelt ruhák
- Amerika szenatioja**

Égy budapesti fogorvos mialatt felesége színházban volt, megmérgezte magát és gyermekeit

— Az Estilap eredeti távirata —
 Szomorú csa.ádi tragédiáról ad hírt az Estilap budapesti tudósítója: Konrád Árpád dr., Király-utcai fogorvos, mialatt felesége színházba ment, el akarta pusztítani magát és két gyermekét.

Konrád Árpádnak eléggé jömenetelű rendelője volt a Király-utcában, s hogy tettere mi inspirálta, az még nincs felderítve. Szerda este felesége egyedül ment színházba s ez alatt a férj a gyermekekkel otthon maradt. Amikor az asszony éjszaka hazajött és bement a hálószobába, hogy szokása szerint megcsókolja a gyermekeit, megdöbbenve látta, hogy

a 8 esztendős Sándor és a 16 esztendős György ágyukon görcsösen vonaglanak.

Férje keresésére rohant, aki nem volt ágyán. A rendelőben talált rá a fogorvosra, aki ott feküdt hiányos öltözkében, eszméletlenül, kezében az injekciós fecskendővel, amelylyel magát és gyermekeit megmérgezte. Az előhívott mentőknek először a nyolc éves Sándorkát sikerült magához téríteni, aki a következőket mondotta:

— Apukával együtt játsztunk, azután egy port lenyeleztünk velünk, azt mondta, ettől jól fogsz aludni fiacskám...
 Hogy azután mi történt,

arról a gyermek nem tud számotadni. A mentőorvos megállapította, hogy morfiummérgezéstől van szó és ellenszereket használt. Lassankint magához tért György is, aki kijelentette, hogy apja egy fecskendővel szurta meg, amire elájult.

Magát a fogorvost nem sikerült magához téríteni, eszméletlenül szállították a Rókusba, ahol rövid szenvedés után meghalt.

Hogy az injekció biztosabbban hasson, Konrád egy nyílt sebébe szurta a fecskendőt. A rendőrség nyomozza a tragédia hátterét. A gyermekek a javulás útján vannak.

Csak a tehetség lehet mértékadó arra, hogy valakit felvegyenek-e az egyetemre!

HEGYMEGI KISS PÁL NAGY BESZÉDE A MAGYAR KÉPVISELŐHÁZBAN A NUMERUS CLAUSUS ELLEN — MI VAN A MÓDOSÍTÓ JAVASLATBAN

Budapestről jelentik: A magyar képviselőházban a valorizációs vita befejezése után Farkas Elemér előadó beterjesztette a numerus clausus módosításáról szóló javaslatát. Általános figyelem között indokolta meg azokat a körülményeket, amelyek annakidején a numerus clausus megalkotását szükségessé tették.

A jelenlegi módosítás kategóriázást jelent ugyan, de csak az erkölcsi magaviselet és a tanulmány eredménye szempontjából, az ország agrárjellegének kidomborításá s a területi megoszlás elve alapján.
 Az előadó beszéde közben néhány alkalommal heves vita keletkezett,

mert balról és közbeszólások hallatszottak:

— Töröljék el az egész numerus clausust!

Az első felszólaló Hegyemegyi Kiss Pál volt, aki kijelentette, hogy a javaslat egyáltalában nem szolgálja a nemzet középosztályának érdekeit. Határozati javaslatot nyújt be, amelyben

követeli a numerus clausus teljes eltörlesztését.

Kifejti, hogy a javaslat külpolitikai szempontból sem szerencsés, mert nem egyengeti a magyar jövő sorsát. Tiltakozik az ellen, hogy a magyar kormány meghunyászkodik a külföldi parancsa előtt. Helyes külpolitika és belpo-

litika csak 1848 szellemében képzelhető el. Így követelni kell a tanszabadság restaurálását is.

Egyedül csak a tehetség lehet mértékadó arra, hogy valakit felvegyenek-e az egyetemre vagy sem! Ne azzal védjük meg a magyar ifjúságot, hogy más felekezetek ellen bujtogatják, vagy, ha más felekezeteket kizárják az egyetemről, hanem intézményeket kell létesíteni, ahol elhelyezkedésük biztosítva van.

Hegyemegyi-Kiss Pál beszédét a baloldal zajos és élénk helyesléssel, a jobboldal pedig sokszor heves közbeszólásokkal fogadta. A módosító javaslat vitáját ma folytatják.

A doni kozákok a Filmpalace-ban

A Filmpalace elegáns helyisége színültig telt tegnap este váradi publikummal. A doni kozák kórus hatalmas érdeklődést keltett és a drága, belépőjegyek ellenére egyetlen hely sem maradt üresen.

Ezek a doni kozák Platoff égisze alatt működnek és karmesterekül Nikolaj Korstjukoff, míg a legnagyobb hírre szert tett orosz kórus dirigense Szergej Jaroff. Az oroszok muzikalitására és az orosz dal őszerejére vall, hogy Nagyváradon vendégszereplő doni kozák énekesek nagy hatást keltve adták elő művészi számaikat. Szóhszók nem egészen a legkiválóbbak közül valók, annál inkább elsőrangúnak mondható az együttes, amely precizen, valószínűs katonai fegyelemmel produkálja magát. Nikolaj Korstjukoff kozák ruhájában sokszor állt boldog mosolylyal a lámpák elé, hogy megköszönje a tapsokat.
 Különben le kell szögeznünk,

hogy az érdeklődés felkeltése nem történt egészen korrekt módszerekkel, mert a hirdetések a tájékozatlan közönséget megévesztették. Nikolaj Korstjukoffék nem azonosok a Budapesten vendégszereplő doni kozákokkal s Nikolaj Korstjukoff és truppja sohasem léptek fel a budapesti Városi Színházban. Ezért tehát maguknak kellene, hogy kivívják az emberek elismerését, amely az előlegezett bizalommal nem ennek, a másik doni kozák csoportnak, hanem az eredetinek adódik.

HARRY LIEDTKE
HARRY LIEDTKE
HARRY LIEDTKE
HARRY LIEDTKE
HARRY LIEDTKE
HARRY LIEDTKE

* A Kath. Kőr kulturdélutánja. Február 10-én délután 7 órakor tartja a Kath. Kőr kulturdélutánján előadását dr Czumbel Ferenc theol. tanár, váradolási káplán, a modern lélek legmélyesébe titkáról, a vallásos hit kialakulásáról. A kiválóan képzett tanár a vallásbölelet és lélektan elméleti megállapításait néhány híres konvertitának önvallomásaival fogja gyakorlati oldaláról bemutatni, miáltal előadása nemcsak közhírhözérhetőbbé, de szinnessé és elevenné válik. Előadás előtt Mocskonyi Gabriella játszva zongorán Schumann Nachtstück-jét, utána pedig Halmos Gyurka adja elő zongorán Schubert Impromptu-jét. Az előadásban valláskülönbség nélkül mindenki megjelenhet. Belépődíj nincsen.

Ma utoljára
Jeruzsálem
 v. **A föld szava**
 Kedvezményes jegyek érvényesek

